

Investeringer i fremtiden og millioner til velfærd

Varde Kommune forbereder sig på en fremtid med en væsentligt ændret demografi og afsætter samtidig millioner til både at styrke børne-, ældre- og socialområdet.

24 af 25 byrådsmedlemmer står samlet om budgetaftalen for 2027-2030. Det er partierne Venstre, Socialdemokratiet, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne der står bag aftalen.

Byrådet ønsker med denne budgetaftale at påtage sig et tydeligt generationsansvar. Demografien i Varde Kommune er under hårdt pres med udsigt til flere ældre og færre i den arbejdsdygtige alder.

Det er nødvendigt med investeringer i nye arbejdspladser, bosætning og indlandsturisme for at skabe balance og et fundament, så også fremtidige generationer kan se et perspektiv i at slå sig ned i netop Varde Kommune. Men generationsansvaret indebærer også vanskelige beslutninger. Budgetaftalen indebærer en kapacitetstilpasning af plejehjem og ældreboliger, så vi kan fokusere på kvalitet, kompetencer og fremtidssikring af vores pleje og bistand til vores ældre medborgere. For behovene hos vores borgere er under stor forandring, og det skal vi møde med høj kvalitet. Det kræver investeringer og nytænkning.

Varde Kommune har i en årrække været kendetegnet ved en stabil økonomi, og det ønsker Byrådet at fastholde. Investeringerne skal ses i dette lys, da fortsat stabilitet og fortsat rum til bedre velfærd kræver investeringer nu. Bedre velfærd, som også er blevet prioriteret markant i denne aftale.

Budgetaftalen bygger på tre centrale prioriteringer.

1

Taskforce, arbejdspladser og bosætning

Varde Kommunes demografi er udfordret med et stærkt faldende børnetal, færre i den erhvervsaktive alder og flere ældre. Det regnestykke går ikke op. Varde Kommune har et faldende befolkningstal, som vil give udfordringer i vores lokalsamfund, skattegrundlag, skoler, foreninger, haller, huspriser og mangel på arbejdskraft.

Derfor investerer forligspartierne markant i to taskforces for at få nye arbejdspladser inden for flere sektorer. Bosætning og udvikling er nødvendig, så Varde Kommune fortsat er en kommune i udvikling med levende lokalsamfund og med ressourcer til at sikre et højt serviceniveau på tværs af velfærdsområder.

2

Velfærd på tværs af aldersgrupper

Socialområdet får med 25 millioner kroner årligt et markant løft. Midlerne er fundet på tværs af forvaltningsområder, og det er den samlede kommunale forvaltning og forligspartierne, der er rykket sammen for at løfte de mest sårbare borgere, hvor behovene har været stærkt stigende både på landsplan og lokalt.

Prognoser peger på en fremtid med flere ældre, der ønsker at blive i egen bolig, men også flere borgere med demens, som har et større behov for pleje. Ældreplejen skal målrettes den virkelighed, og derfor øges antallet af pladser på demensområdet markant. Udover at tilbyde borgere specialiserede demenspladser skal

midlerne bruges til at højne fagligheden blandt medarbejdere. Fagligt stærke miljøer vil desuden forbedre rekrutteringsmulighederne i fremtiden.

Med en statslig investering på 16 millioner kroner årligt bliver normeringen højere i daginstitutioner, så der bl.a. bliver bedre tid til at besøge kommunens plejehjem. Det kan give mere liv på plejehjem og nedbryde kløften mellem generationer. Samtidig bliver forældrebetalingen til daginstitutioner sat ned. Den bedre normering medvirker til, at kvaliteten kan øges i institutioner til glæde for børnene, og som basis for at tiltrække medarbejdere og bosætning.

3

Investeringer i lokalsamfund

Stærke lokalsamfund udgør rygraden i Varde Kommune, og lukning af kommunale bygninger kan få markant betydning for det berørte lokalområde. Den udfordring skal en ny lokalstrukturpulje på 15 millioner kroner årligt i 2028-2030 bidrage til at løse. Udfordringerne og behovene i de forskellige lokalsamfund er

forskellige, men det væsentlige er, at der med puljen bliver mulighed for at se ind i udvikling af både lokalsamfund og kommunale bygninger, der kan få nye funktioner og eksisterende bygninger, der kan opdateres til nye behov i dialog med de respektive lokalsamfund.

ØKONOMI OG PERSONALE

Forligspartierne har besluttet at opdele det allerede besluttede rådhusbyggeri i to etaper. Det sker for at skabe en større fleksibilitet i forhold til fremtidens behov for kommunale arbejdspladser. Projektet fortsætter som planlagt, men etapeopdelingen giver mulighed for at indarbejde justeringer undervejs i tilfælde af, at behovet ændrer sig, fordi medarbejdernes arbejdsvilkår skal forbedres. Der etableres en politisk styregruppe til projektet, som kan følge projektet tæt og sikre, at forligspartiernes ambitioner indfries. Der vil bl.a. være et fokus på, at opgaverne bliver af en størrelse, så lokale håndværkere har mulighed for at byde ind på dem.

Der afsættes desuden midler til at etablere rammerne for en samlokalisering mellem Varde Kommune og Syd- og Sønderjyllands Politi ved rådhuset på Bytoften. Investeringen forventes finansieret gennem lejeindtægter fra Politiet og skal understøtte både lokal polititilstedeværelse, bedre myndigheds-samarbejde og en effektiv udnyttelse af de offentlige faciliteter.

Der er et stort fokus i stabene på at understøtte fagområderne, direktionen og politikere bedst muligt. Der skal arbejdes med omlægning af arbejdsgange, optimering af konsulentopgaverne, større grad af samar-

bejde på tværs af stabene og indførsel af nye fagsystemer med automatiserede arbejds-gange og AI-løsninger. Forvaltningen skal vurdere på arbejdstilrettelæggelse, harmonisering af arbejdsgange og betjening af områderne. Der vurderes desuden på funktioner og opgaver ved stillingsledighed.

Forligspartierne ønsker at værne om demokratiet, og som landets femtestørste geografiske kommune prioriteres det at opretholde det nuværende antal valgsteder. Brevstemmer skal understøttes, men der ønskes ikke at reducere i muligheden for, at alle lokalsamfund har let adgang til at stemme.

Forligspartierne er desuden optagede, af hvordan vi understøtter demokrati-indsatser mellem valgene, så der bliver taget endnu flere samtaler om det samfund, vi lever i, så borgerne ikke kun er en del af demokratiet, når der skal afgives stemmer.

Forligspartierne anerkender, at der er brug for en række initiativer for at styrke bosætning og prioriterer derfor yderligere fire millioner kroner til den byrådsgrundlagspulje, som tidligere er vedtaget. Herudover er det besluttet at afsætte yderligere tre millioner kroner til grundkapital til prioritering.

PLAN, TEKNIK OG ANLÆG

Forligspartierne ønsker at understøtte de mange gode forslag fra udviklingsrådene med en pulje på 3 millioner kroner i 2027. Det bliver udvalget for Plan og Udviklings opgave at udmønte puljen og prioritere blandt nuværende ønsker.

Forligspartierne bemærker, at der skal udarbejdes en særskilt strategi for autocampere mv. i kommunen. I første omgang skal der udarbejdes en analyse, som skal danne grundlag for strategien med involvering af udvalget for Erhverv og Arbejdsmarked og andre relevante udvalg.

Forligspartierne ønsker, at der sker en tilpasning af busruterne i Varde, så de passer bedre til borgernes behov. Det skal undgås, at busserne kører uden passagerer, men det skal omvendt sikres, at der fortsat er ruter, der tilgodeser alle aldersgrupper.

Plan- og Udviklingsudvalget skal i 2027 undersøge og fremlægge en plan for, hvordan Varde By skal dækkes i fremtiden med de aftalte besparelser. Varde har i dag tre buslinjer, og udvalget skal pege på, hvordan antallet kan minimeres og optimeres med en nytænkning af ruterne.

Samarbejdet med Nabogo styrkes. Besparelser på den kollektive trafik skal bruges til Nabogo, der skal øge muligheden for at skabe bedre forbindelser til Varde Kommunes mange lokalsamfund. Det er et tilbud, som tager udgangspunkt i behovet hos den enkelte, og det er en betydeligt billigere løsning end fx flextrafik-ordningen. Særligt unge mennesker har taget positivt imod Nabogo, og forligspartierne

ønsker med Nabogo at imødekomme det behov for fleksibel mobilitet, som unge i kommunen efterspørger. Forligspartierne er opmærksomme på, at kriterierne for Nabogo skal tilgodeses ture til omkringliggende byer og eksempelvis ikke ruter fra Varde Midtby til Campus.

Forligspartierne bemærker, at der sker en tilpasning af de administrative opgaver på klimakontoen, men at det ikke skal ses som en nedprioritering af forventede flere klimahændelser i fremtiden. Denne opgave er allerede adresseret i en tidligere afsat pulje til struktur, reformer og klima, men da det vil være en stigende udfordring fremover, vil det også kræve Byrådets opmærksomhed i de kommende år.

Forligspartierne bemærker, at den todelte taskforce, som er beskrevet senere i forligsteksten, også giver et markant løft til det plantekniske område, hvor det er nødvendigt med flere ressourcer, hvis Varde Kommunes vækstplaner skal realiseres.

Forligspartierne ønsker en opmærksomhed på renovering af skoler og dagtilbud i hele Varde Kommune. Der skal udarbejdes en prioriteret liste over, hvor behovet er størst.

Desuden har Byrådet i en tidligere budgetperiode igangsat et byfornyelsesprojekt i Oksbøl. Forligspartierne ønsker, at også skoler og institutioner i byen indgår prioriteret i dette byfornyelsesprojekt, hvorfor repræsentanter fra skole- og dagtilbudsområdet indtræder i styregruppen.

BØRN OG FAMILIE

Forligspartierne glæder sig over, at der via finanslovmidlerne er et stort løft af normeringen af børneområdet. Det betyder, at der kan ansættes flere pædagoger, og at forældrebetalingen kan nedsættes for børn fra 0-5 år. Samlet set tilføres der 16 millioner kroner årligt.

Der skal være plads til at være barn i Varde Kommune. Med reduktionen af timetallet i børnehaveklassen sender byrådet et stærkt signal om at legens betydning værdsættes og legen i sig selv er et grundfundament for barnets udvikling.

Forligspartierne er optagede af, at børn og unge får de bedst mulige forudsætninger for at lykkes i deres liv. Derfor skal det undersøges, hvordan Varde Kommune i endnu højere grad kan understøtte barnets trivsel, læring og udvikling.

Som konsekvens af, at færre ønsker at være dagplejere afsætter forligspartierne tre millioner kroner, der skal bruges til at oprette flere vuggestuepladser. Desuden skal der udarbejdes en konsekvens- og strukturanalyse på 0-6 års-området, så vi kan træffe de rigtige investeringer.

Forligspartierne er enige om at prioritere åbningstider i institutioner for børnene, for det er vigtigt, at både borgere og potentielle tilflyttere mødes af åbningstider, der modsvarer behovet for også at kunne passe et arbejdsliv. Arbejdsliv og familieliv går hånd i hånd, og det er et vigtigt signal at sende til kommende tilflyttere.

Forligspartierne er opmærksomme på den igangværende analyse på det specialiserede dagtilbuds- og skoleområde. I den forbindelse er der en særlig opgave i at sikre, at de mest udsatte børn i Varde Kommune mødes med både høj faglig kvalitet og adgang til fysiske rammer, der understøtter deres trivsel, udvikling og læring. Der bør være fokus på at sikre dette, når analysen foreligger.

Det er en central prioritering for forligspartierne, at børn får de bedste udviklingsmuligheder på tværs af alle områder. Derfor bliver der kigget på, at kommunens skoletilbud har en palette, der modsvarer de forskellige behov, børnene har.

KULTUR OG SUNDHED

Vardemuseerne har fået mulighed for at tilføje en ny dimension til Varde Kommunes kulturportefølje, der kan sikre, at borgerne i Varde Kommune kan opleve kunst og kunstartangementer på højt nationalt og internationalt niveau. Vardemuseerne ønsker at købe det markante domicil for AL-Sydbank i Varde, der aktuelt er til salg, og som har ideelle betingelser for at blive indrettet til et kunstmuseum.

Forligspartierne yder et anlægstilskud til museet til køb af bygning på 14 millioner kroner. Bygningen har betydelig kulturarv, og forligspartierne er opmærksomme på, at fremtidsretten over bygningen bliver sikret.

Det indebærer, at bygningen skal renoveres i tråd med bygningens historiske betydning for Varde Midtby. Desuden skal det sikres, at hvis Vardemuseerne i fremtiden skulle beslutte at sælge, skal Varde Kommune have ret til at beslutte, hvad en fremtidig anvendelse skal være.

Forligspartierne ønsker at opretholde et prioriteret fokus på kulturområdet og investere i events og begivenheder, som kan gøre kulturen til et trækplaster for Varde Kommune – både i forhold til borgere og potentielle tilflyttere. Det bliver udvalgets opgave at prioritere blandt nuværende og potentielle events og begivenheder i Varde Kommune.

SOCIAL OG SENIOROMRÅDET

Forligspartierne giver et historisk stort løft af det specialiserede voksenområde. Der tilføres 25 millioner kroner årligt for at støtte de mest udsatte borgere i Varde Kommune.

Forligspartierne er opmærksomme på, at der er et behov for at fastholde det nuværende antal sager, som den enkelte sagsbehandler skal varetage i Varde Kommunes myndighedsafdeling. Både i forhold til arbejdsmiljø og den kvalitet, som borgeren oplever. Det skal ses som en stærk forebyggende indsats.

På seniorområdet sker der en tilpasning af pleje- og ældreboligstrukturen for at imødekomme fremtidens udvikling og behov. Flere ældre ønsker at bo i eget hjem kombineret med, at antallet af demente med et stort plejebestand stiger. Samtidig betyder sundhedsreformen, at Varde Kommune mister midler til seniorområdet, men fortsat står tilbage med en bygningsmasse, der ikke er tilpasset fremtiden. Det indebærer, at Varde Kommune står tilbage med endnu flere ledige boliger på plejehjemmene.

Forligspartierne har derfor besluttet at lukke tre plejehjem: Møllegården, Sognelunden og Skovhøj.

Forligspartierne ønsker at understrege, at beslutningen i høj grad også er et spørgsmål om at sikre den nødvendige specialiserede arbejdskraft i fremtiden, så borgerne også i fremtiden kan blive mødt med høj kvalificeret pleje, der svarer til de behov, de har. Det bliver med beslutningen muligt at give et stort kvalitetsløft på demensområdet og af de midlertidige pladser, men også etablering af flere demenspladser. Midlerne kan desuden bruges til at opkvalificere medarbejdere med fokus på demens, styrke kvaliteten og skabe fagligt stærke plejehjem, som kan tiltrække efterspurgte medarbejdere fremadrettet. Forligspartierne er opmærksomme på, at der bliver en opgave med opfølgning, så der

løbende er en opmærksomhed på, at der er tilstrækkelig kapacitet til at dække behovet for plejehjemspladser, så kapaciteten hele tiden tilpasses fremtidens efterspørgsel.

I tæt samarbejde med boligorganisationerne afvikles ældreboliger svarende til tomgang og udlejning udenfor målgruppen. Det vil frigive midler fra tomgangshusleje og opgaven med brandvagter på nogle lokationer, for midlerne skal bruges til pleje og omsorg for de borgere, der har behov og ikke på tomme kvadratmeter.

Forligspartierne er meget opmærksomme på, at lukkede plejehjem efterlader et potentielt tomrum i berørte lokalsamfund i Outrup, Oksbøl og Agerbæk. Derfor etableres den beskrevne lokalstrukturpulje, som bl.a. kan benyttes til lokal udvikling i dialog med de respektive lokalsamfund. Opgaven går på tværs af flere udvalg, og forligspartierne er meget opmærksomme på, at uagtet opgavens placering bliver lokalsamfundene inddraget.

Forligspartierne vurderer, at der skal ske en tilpasning af klippekort til plejehjemsbeboere. Forligspartierne ønsker, at civilsamfundet i endnu højere grad inddrages i, hvordan frivillige kan overtage aktiviteterne. Forligspartierne er opmærksomme på, at ordningen i dag bliver brugt af nogle grupper, mens andre ikke benytter tilbuddet. Derfor skal udvalget i 2027 undersøge, hvordan ordningen reelt bliver benyttet i dag, og hvordan ordningen fremadrettet skal indrettes inden for den tilpassede budgetramme.

Forligspartierne er opmærksomme på, at selvom Samstyrken har bidraget med merindtægter, skal Samstyrken fortsat være et sted, hvor borgerne oplever mening, fællesskab, udvikling og glæde ved at arbejde.

Formålet med den beskyttede beskæftigelse er fortsat borgernes livskvalitet, trivsel og arbejdsglæde.

ERHVERV OG ARBEJDSMARKED

Aktive byer og lokalsamfund med engagerede borgere og virksomheder udgør kernen i Varde Kommunes DNA. Dette DNA skal bestå i en fremtid med forandringer. Den Grønne Trepert, Forsvaret og nye grønne industrier giver nye muligheder, som skal komme lokalsamfundene til gode.

Byrådet har igangsat arbejdet med en Vækststrategi 2035, der skal sikre en gunstig udvikling i Varde Kommune: Flere arbejdspladser, flere tilflyttere og levende lokalsamfund.

Forligspartierne afsætter op mod 10 millioner kroner årligt til to taskforces. Taskforce for

Vækst og Energiprojekter skal understøtte den enorme planlægningsmæssige arbejdsbyrde, som nye anlæg og energiprojekter kræver.

Taskforce for Land og By skal sikre, at Varde Kommunes lokalsamfund bliver understøttet og udvikler sig i takt med de store investeringer i kommunen. Det gælder fx opgaven med at tiltrækning og integrering af nye borgere og at konvertere nye arbejdspladser til bosætning i kommunen.

For forligspartierne er det afgørende, at der fortsat er markant fokus på at forbedre den erhvervsservice, som nuværende virksomheder i kommunen modtager samt at der arbejdes målrettet på at sikre tilstrækkelig arbejdskraft.